

Ovaj projekt financira Europska unija

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

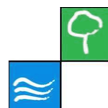
Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

Izveštaj s trećeg Okruglog stola održanog u sklopu provedbe projekta „B.transparent“ – „Utjecaj fekalnih ispusta na Novigradsko i Karinsko more“

Treći Okrugli stol je održan u četvrtak, 29. rujna 2016. godine s početkom u 10 sati u vijećnici Općine Jasenice u Maslenici, Petra Zoranića 61, 23243 Jasenice. Trajanje Okruglog stola je bilo 1,5 sati (90 min). Moderator su bili Ivan Matić – Ekološka udruga Zrmanja i Krešimir Laštro – Pročelnik odjela za more i turizam Zadarske županije, dok su panelisti bili Ante Josip Šikić – direktor tvrtke Odvodnja d.o.o. Zadar, Fani Bojanić – zamjenica generalnog direktora Hrvatskih voda, Tomislav Šarić – docent na Sveučilištu u Zadru, Odjel za ekologiju, agronomiju i akvakulturu i Leonardo Rončević – Općina Jasenice.

Gdin. Matić je pozdravio sve prisutne i upoznao ih s aktivnostima projekta „B.transparent“ koje uključuju i organiziranje edukacija, okruglih stolova i radionica na teme koje su od ključnog interesa za područje Novigradskog i Karinskog mora. Tim slijedom je izabrana i tema trećeg Okruglog stola – „Utjecaj fekalnih ispusta na Novigradsko i Karinsko more“. Motiv odabira ove teme osmišljen je u svrhu zbližavanja predstavnika jedinica lokalne i regionalne samouprave, institucija te predstavnika organizacija civilnog društva kako bi se što učinkovitije rješavali problemi zajednice i ostali problemi vezani za upravljanje javnim dobrima i prirodnim resursima u svrhu očuvanja prirodne i kulturne baštine. Ivan Matić je naglasio kako je Novigradsko i Karinsko more jedan prekrasan estuarij koji sve stanovnike ovog područja skupa povezuje i kako je upravo naše obitavanje na tom prostoru ujedno i najveća ugroza za taj prostor. Gdin. Matić je dodatno naglasio kako je to zajednički problem koji se mora zajedno i riješiti, a organizirani Okrugli stol zamišljen je kao prvi korak u zajedničkoj komunikaciji s ciljem iznalaženja zajedničkog rješenja. Gdin. Matić je predstavio sve paneliste i pozvao prisutne na razgovor i diskusiju te zamolio sve prisutne da iznesu svoja viđenja navedenog problema i eventualna iskustva koja imaju na ovu temu.

Gdin. Krešimir Laštro pozvao je prisutne da iznesu činjenice vezane za probleme sustava javne odvodnje u pojedinim općinama koje se odnose i na načine rješavanja istih, trajanje te sredstva koja su bila potrebna. Vezano za Općinu Novigrad, načelnik Josko Klapan objasnio je kako je u spomenutoj općini jedan dio riješen, a to je povijesni dio odnosno dio kontaktne zone u kojem je izrađeno 1500 metara kolektorske cijevi, 3 crpne stanice, pojačan mehanički uređaj za pročišćavanje i produžetak vodnog ispusta u dužini od 820 metara. Na taj sustav je priključeno 200 korisnika, a u proceduri je i novi projekat za slijedeću godinu koji je spoj i naselja Crnopalj i Gajine kao dva glavna naselja. Iskustva vezana za ovakav način odvodnje su jako dobra budući da je prije izgradnje uređaja za pročišćavanje novigradska uvala „davala“ po fekalijama za vrijeme oseke, cvjetanja mora su bila intenzivna, a na vezovima brodova skupljale su se ogromne količine nečistoće. Nakon što je napravljen sustav odvodnje more se pročistilo, kupači mogu bez problema skočiti u more s rive, a pojedinci su se počeli baviti i uzgojem dagnji, no kako su to ipak ilegalna uzgajališta u planu je njihovo uklanjanje. Gdin. Klapan je zaključno izjavio kako su iskustva za ovakav sustav odvodnje odlična te da bi se to, uz pronalazak načina i financijskih sredstava, trebalo napraviti u svim mjestima. Riječ je o projektu koji je sam po sebi jako

Ovaj projekt financira Europska unija

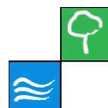
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge
Vlade Republike Hrvatske

zahtjevan kako s financijske strane tako i u činjenici kopanja po već izgrađenim jednostrukturnim objektima. No postoji tu još puno problema, gđin. Klapan naglašava kako mu je jako drago da je tu gđa. Fani Bojanić kao predstavnica Hrvatskih voda i kako je po njegovom mišljenju ovo vrlo dobar Okrugli stol i samim time što je ona ovdje misli kako je ovaj sastanak zaista reprezentativan. Naglašava problem komunalnih poduzeća malih Općina koje nisu u mogućnosti tako nešto ostvariti jer da bi imali pravo komunalno poduzeće trebali bi zaposliti električara, strojara i ostale stručne ljude, a to je jako teško naći u ovakvim malim sredinama. Riječ je o takvoj tehnologiji koju bi trebala preuzeti Odvodnja d.o.o. Zadar kao jedna firma koja ima svoj laboratorij, stručnjake i kamione kao što je i slučaj Grada Benkovca koji ima komunalno poduzeće koje ima svoje stručnjake.

Načelnik Općine Jasenice, gđin. Martin Baričević nadovezao se opisujući stanje u svojoj općini naglasivši kako je Općina Jasenice već davnih godina prepoznala sustave odvodnje kao jedan od glavnih problema budući da je riječ o samoupravi koja se nalazi na dva mora, Novigradskom i Jadranskom. Općina Jasenice je u suradnji s Hrvatskim vodama davnih godina, kada je to bilo moguće, izradila idejno rješenje za odvodnju pri čemu je spomenutoj Općini izašao u susret Grad Obrovac koji je prihvatio da Gradsko komunalno poduzeće bude nositelj izrade te projektne dokumentacije. Međutim, u jednom trenutku rečeno je da se, kako za vodovod tako i za odvodnju, moraju osnovati konglomerati te da je Općina Jasenice nepodobna za to. Čak i kada bi Općina Jasenice sama izradila takav odvodni sustav, proračun Općine nije dovoljan za održavanje takvih sustava. Dodatan problem Novigradskog i Karinskog mora je u činjenici da je vršna eksploatacija u ljetnim mjesecima nekoliko puta veća nego u zimskim i s obzirom na to svaki sustav koji se primjenjuje je izuzetno problematičan, a hrvatsko zakonodavstvo u tom smislu ima nedostataka kako bi se taj problem riješio. Općina Jasenice taj dio definitivno prepoznaje kao problem. Rečeno je bilo i da će Grad Zadar sazvati sve jedinice lokalne samouprave, da će se osnovati konglomerat za odvodnju kao i za vodovodizaciju glede koje je Općina Jasenice dosta uznapredovala i dosta toga riješila, međutim što se više napreduje u vodovodizaciji to je veći problem kanalizacijskog sustava. Postoje također i septičke jame koje svake godine sve više i više popuštaju i javljaju se sve veći problemi. Gđin. Baričević navodi kako je davnih godina Vlada Savezne pokrajine Bavarske financirala idejno rješenje odnosno skicu koja je međutim ostala samo na tome. Općina Jasenice je izradila idejnu skicu čiji je projektant bio gđin. Petar Marijan iz Rijeke. Općina Jasenice je stavom koji su zauzele Hrvatske vode i Ministarstvo stopirana u svojim nastojanjima i nije se pomakla, budući da se spomenuti konglomerati nisu dogodili. Gđin. Baričević napominje kako Općina Jasenice nisu ti koji to mogu nametnuti niti riješiti, a ističe i paradoksalnu situaciju prema kojoj Novigradsko more nije u prioritetu rješavanja kanalizacijskog sustava s nacionalnog gledišta što je prosto nevjerovatno.

Na navode gđina. Baričevića nadovezao se načelnik Općine Posedarje gđin. Ivica Zurak navodeći kako Općina Posedarje ima izrađen projekt odvodnje. Taj je projekt rađen u 8 faza, pri čemu su ishodovane 3 građevinske dozvole. Međutim, Općina je čekala mjere ruralnog razvoja, Pravilnik je donesen, nije se mijenjao, a projekt je u vrijednosti od 40 milijuna kuna pri čemu samo jedna faza koja se odnosi na pročišćivač vrijedi skoro 10 milijuna kuna budući da se radi o pročišćivanju 3. stupnja koje uvjetuje samo Novigradsko more koje je polumrtno odnosno poluzatvoreno more. S obzirom na to, dozvole koje su bile ishodovane su „propale“, Općina Posedarje ih nije produžila jer ne zna u kojem pravcu ići

Ovaj projekt financira Europska unija

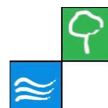

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

dalje. Općina Posedarje stupila je u kontakt i s konzultantima međutim nitko ne zna reći u kojem pravcu ići, odnosno da li raditi jednu građevinsku dozvolu ili čekati da se formira jedno javno poduzeće koje će se baviti odvodnjom na nivou Zadarske županije. Gdin. Zurak nadalje navodi kako su načelnici te gradonačelnici Općina i Gradova koje gravitiraju na području Novigradskog i Karinskog mora prije dvije godine bili u Splitu u Hrvatskim vodama na organiziranom sastanku na kojem su iznijeli svoje probleme odnosno postojeće projekte. Ideja je bila da se nakon nekog vremena u Zadru održi novi sastanak koji međutim nije organiziran. Naputak je bio da se mora osnovati javno poduzeće koje će snositi investicije, no dan danas to nije odrađeno i Općina Posedarje ima isti problem kao i ostale susjedne Općine i Gradovi. Prije svega postoji problem septičkih jama koje nisu hermetički zatvorene. Gdin. Zurak ističe kako je najveći problem zapravo u državi budući da Pravilnik koji je donesen ne omogućuje bilo kakve investicije i pitanje je u kojem pravcu ići dalje. Na izjave gđina. Zurka nadovezao se gđin. Baričević nadodavši kako je problem u tome što država smjerove u kojima želi ići non stop mijenja i nema stav, pa Općine sad ne znaju da li to ide u smjeru osnivanja spomenutog konglomerata ili ne. Općine su očekivale da će Grad Zadar organizirati spomenuti sastanak svih Općina budući da se pokazalo da jedino tako, koliko-toliko, i u vodoopskrbi to može imati ekonomsko opravdanje. Navodi kako Općina Jasenice koja je nastala iz bivše Općine Obrovac nije dionik čak ni Vodovoda iako je crpilište u općini Jasenice. Hrvatske su vode čak izradile dokument u kojem su se navele općine koje bi bile konglomerat.

Grad Benkovac je šire područje koje se manjim dijelom naslanja na ovo koje je tema projekta, međutim zahvaćeno je istim problemima. O situaciji u Gradu Benkovcu govorio je gradonačelnik gđin. Branko Kutija. Grad Benkovac je dan prije Okruglog stola imao kratki sastanak u županiji sa županom i tvrtkom Eko d.o.o. koja je vezana uz Centar za gospodarenje otpadom. Gdin. Kutija navodi da je to apsolutno isti problem, i zbrinjavanje otpada i odvodnja i vodovodizacija. Gdin. Kutija navodi kako gradonačelnici i načelnici Gradova i Općina moraju biti samokritični sami prema sebi i priznati da se i oni nekad ponašaju kao države u državi, odnosno da imaju zadane granice Općina. Rješenja za probleme trebali bi tražiti svi zajedno. Sada je konkretno riječ o odvodnji i bez obzira što Grad Benkovac ima najmanji udio u cijeloj toj priči, svega 800 dužnih metara obale (od ušća Karišnice do Pridrage), to ne znači da Grad Benkovac ne treba i neće sudjelovati u rješavanju ovog problema. Gdin. Kutija istaknuo je kako je prije desetak godina bilo nekoliko okruglih stolova vezanih na ovu temu, međutim jedinice lokalne samouprave definitivno ne mogu same to rješavati. Jedinice lokalne samouprave mogu participirati u određenom simboličnom dijelu s obzirom da se uglavnom svi nalaze u području posebne državne skrbi i kad se nešto financira s državne razine participacija je 10, 15, 20% tako i u izradi te potencijalne dokumentacije za rješavanje tog problema, što znači da se može na takav način sudjelovati u rješavanju ovog problema. No sustavno to je loš pristup rješavanja tog problema, navodi gđin. Kutija. Sustavno rješavanje problema je da se navedu sva naselja koja gravitiraju Novigradskom i Karinskom moru te da se vidi tko ima kakvu dokumentaciju na stolu riješenu pa da struka da odgovor, a naravno prije svega Hrvatske vode pod čijom „kapom“ bi trebalo to sve zajedno organizirati i rješavati. Na ovu temu treba što više razgovarati i puno vremena potrošiti jer je riječ o Novigradskom i Karinskom moru koja su zatvorena mora te da se treba uhvatiti u koštac u rješavanju tog problema koliko god to teško i financijski zahtjevno bilo bez obzira na činjenicu da su za 6 mjeseci lokalni izbori, neovisno tko bio na određenim pozicijama te da je potrebno biti svjestan problema u kojem se lokalne samouprave nalaze

Ovaj projekt financira Europska unija

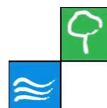
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

i sustavnim pristupom to riješiti. Lokalne samouprave su te koje moraju dati inicijativu da se ovaj problem proba sustavno riješiti na razini cijele županije. Lokalne samouprave, ovakve kakve jesu razjedinjene, ne mogu se javljati na natječaje fondova s obzirom da nemaju uvjete za to i to je početna stvar jer i da postoji projektna dokumentacija, a nema je, ne mogu se povlačiti sredstva.

Gdin. Baričević nadovezao se istaknuvši da su lokalne samouprave cijelo vrijeme inzistirale i nalazile se u svrhu rješavanja ovog problema te da zakonodavatelj očekuje da će lokalne samouprave po svim osnovama početi vodoravno surađivati jer je tako u svim zemljama EU, ali to se ovdje ne događa i to ne iz razloga nedostatka volje za suradnjom nego jednostavno nema rješenja. Lokalne samouprave su se cijelo vrijeme oslanjale na ono što kažu Hrvatske vode i do tada su i dolazile, financiranje projektne dokumentacije nije bilo iz razloga postojanja viška novaca nego iz razloga što je to bio program Hrvatskih voda. Na temelju idejne skice cijena izgradnje tog sustava je 80 milijuna kuna. Općina Jasenice je, istaknuo je gdn. Baričević, obilježena nekim zaštićenim dijelovima, kao što su Velebit, Zrmanja i Novigradsko more.

Osim što je riječ o ugrožavanju ekološkog dijela jednako je važan gospodarski dio vezan za dagnje pa je gdn. Matić zamolio gdn. Branimira Baždarića (iz Agencije za ruralni razvoj Zadarske županije - AGRRA) da iznese mišljenje iz svoje perspektive. Gdn. Baždarić se najprije nadovezao na postojeće kolektorske sustave odvodnje i neke situacije koje su se dešavale u prošlosti na što je zamolio načelnika Općine Novigrad, gdn. Klapana za komentar da se ono što se dogodilo Općini Novigrad ne dogodi više nikad nikome. Gdn. Baždarić navodi da je u Zakonu o vodama navedeno da je Novigradsko more visoko osjetljivo vodozaštitno područje koje zahtjeva treću razinu čišćenja. Kada je svojedobno projektiran sustav odvodnje u Novigradu projektiran je pročišćivač za treći stupanj čišćenja (s biomembranom). U Novigradu problem nije riješio nego ga je premjestio samo iz luke na otvoreno. Pitanja koje gdn. Baždarić postavlja je Što se dogodilo? i Zašto se to dogodilo?. Pitanja je gdn. Branimir uputio gdninu. Klapanu i zamolio ga da objasni što se to točno dogodilo. Državna revizija je došla i skinula treći stupanj i stavila na prvu razinu čišćenje suprotno Zakonu. Postavilo se pitanje kako je to moguće, a od gdn. Klapana zatražen je komentar na takav postupak. Načelnik Općine Novigrad, gdn. Klapan objašnjava kako je Općina Novigrad napravila uređaj za pročišćavanje trećeg stupnja i aplicirala projekt preko Ministarstva, međutim rečeno im je da je taj projekt jednostavno preskup. Projekt je dan na reviziju Građevinskom fakultetu koji je utvrđivao isplativost takvog projekta, s obzirom da je u ljetnom periodu jako puno ljudi za razliku od zimskog perioda gdje je puno manje ljudi te koji je dao prijedlog radi financiranja tog projekta u toku izgradnje i kasnije na način da se u prvoj fazi ide s pojačanim mehaničkim uređajem s tim da se, kad budu za to postojale financijske mogućnosti, ide na slijedeću fazu. Uređaj za pročišćavanje je već napravljen da on može s dodatnim ulaganjima prijeći u treću fazu, samo što je financijska isplativost i izvedivost tog projekta s biološkim uređajem oko 30 milijuna kuna, a na prije naveden način je bila negdje oko 15 milijuna kuna, dakle duplo jeftinija. Općina Novigrad se zajedno s Hrvatskim vodama iz Splita usuglasila oko tog prijedloga i već osam godina Općina prati situaciju i u onom trenutku kada se Općina odluči za to, samostalno ili u sklopu nekog zajedničkog projekta, taj će se mehanički uređaj prebaciti u biološki jer je on napravljen samo kao prva faza isključivo radi financija.

Ovaj projekt financira Europska unija

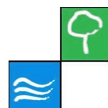

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

Gdin. Baždarić se zatim vratio na pitanje koje mu je postavio gdn. Matić rekavši kako je što se tiče uzgoja školjaka Novigradsko more podijeljeno u dvije zone, uvala Dumićina i uvala Zališće. Novigradsko more trenutno je svrstano u mikrobiološkoj zoni A po veterinarskoj regulativi. U državnom planu propisano je što se sve prati na monitoriranim područjima za uzgoj školjaka. Tu su teški metali i biotoksini, a ono što je kao tema ovog Okruglog stola najinteresantnije su fekalni koliformi. Kao indikator se uzima bakterija *Escherichia coli* odnosno metoda najvjerojatnijeg broja u 100 ml mesa i međuljušturine. Mikrobiološka zona A za uzgoj školjaka, je do 230 koliformnih bakterija u 100 ml, zona B je od 230 do 4600 koliformnih bakterija u 100 ml i zona C je od 4600 do 46 000 koliformnih bakterija u 100 ml, a ono što je preko 46 000 koliformnih bakterija u 100 ml, je van svih kategorija i nije nakon nikakve termičke obrade podesno za ljudsku upotrebu. Uzorci se uzimaju na više referentnih točaka minimalno jednom mjesečno odnosno u ljetnim mjesecima svaka 2 tjedna. U 2016. godini nije bilo nikakvog mikrobiološkog incidenta što je nemoguće reći za 2015. i 2014. godinu kada su uzgajivači školjaka znali biti zatvoreni po tjedan dana i to onaj istočni dio koji se povezuje s uplivom iz Zrmanje. *Escherichia coli* se ne može pojaviti sama u morskoj sredini što znači da su jedini izvori njene pojave fekalne vode i to školjkaši najbolje detektiraju. Ovo područje je u Županijskom prostornom planu zona Z2 odnosno zona u kojoj marikultura ima prioritet, ali ne ometa druge aktivnosti. Za koncesioniranje do 300 metara odgovoran je pročelnik Odjela za more i turizam Zadarske županije (gdn. Laštro), a za više od 300 metara odgovorna je Vlada Republike Hrvatske. Ono što predstavlja najveći problem, navodi gdn. Baždarić, je npr. situacija u kojoj se pojavi uzgajivač s planom godišnje proizvodnje od 500 tona što ne bi bilo čudno znajući za kvalitetu proizvoda iz ovog područja, uzgajivač zatraži papire, dobije papire, plati sve, napravi studiju utjecaja na okoliš i ostalo. U svom poslovnom planu koji je dužan priložiti on je definirao i svoje tržište, definira svojih 500 tona, razgovarao je sa svojim tržištem i sada npr. tržište njemu zahtijeva da školjku uzima samo iz mikrobiološke zone A. To je njegova cijela ekonomija od 500 tona, a riječ je o ulaganju od nekih 10 milijuna kuna u takvo uzgajalište. 2 godine kasnije, jedna od jedinica lokalnih samouprava izgradi na tom području hotelsko naselje, bez treće razine čišćenja zbog čega u proizvodnom području padne kvaliteta uzgojne sredine i Novigradsko more „uleti“ u zonu B. Posljedica toga je da uzgajivač može staviti ključ u bravu, a županija mu je uredno naplatila i koncesiju i uredno mu dala sve papire što znači da se, ako je nešto definirano kao proizvodna zona za školjke, to apsolutno mora zaštititi da ona ostane takva i u budućnosti. Pad u mikrobiološku zonu B ili C za sve gospodarske subjekte koji se bave uzgojem školjaka znači da su oni praktički mrtvi, zaključuje gdn. Baždarić.

Gdin. Zoran Šikić sa Sveučilišta u Zadru uključio se u raspravu s pitanjem „Što je s Obrovcem?“, te naglašava kako se u slučaju ovog ekosustava moraju poznavati svi čimbenici koji se nalaze u ovom ekosustavu i koji je njihov utjecaj. Naglasio je i izradu Plana upravljanja koji se također planira izraditi kroz ovaj projekt i koji će po njemu sigurno pomoći da se ovaj problem riješi. Gdin. Matić spomenuo je problematiku koja se odnosi na grad Obrovac iako nije detaljno upućen u cijelu priču, budući da na Okruglom stolu nije bio prisutan nitko kao predstavnik Grada tko bi bio adekvatniji. Grad Obrovac definitivno ima najveći problem s odvodnjom jer ima 8 odvojenih naselja od Obrovca do Karina i infrastrukturno je to najzahtjevnije za riješiti. U planu je da se napravi jedan kvalitetan pročišćivač (budući da su trenutno postojeći mehanički pročišćivači) nizvodno od Vatrogasnog doma ali to bi riješilo samo i jedino problem Obrovca. Pokazatelji loše situacije u gradu Obrovcu vezano za

Ovaj projekt financira Europska unija

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

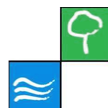
Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

kanalizaciju koja ide direktno u Zrmanju su i ronici koji sudjeluju na ekološkoj akciji čišćenja Zrmanje (Ekološke udruge Zrmanja) koja se održava svake godine već 5 godina za redom. Postoji nekolicina slika ekoloških akcija na Zrmanji koje ukazuju na poraznu situaciju samog dna rijeke Zrmanje, čiji je uzrok definitivno kanalizacija. Gdin. Matić nije siguran kako će taj problem biti riješen i izrazio je žaljenje zbog izostanka predstavnika Grada Obrovca koji nisu bili u mogućnosti doći na Okrugli stol.

Gdin. Zurak dodatno komentira kako jedinice lokalne samouprave nažalost ne mogu utjecati na rješavanje problema iz razloga što resorno Ministarstvo donese Pravilnik na mjere koje su sada aktualne a koje im onemogućavaju investicije. Problem je što prvo zabrane fazu izgradnje pa zatim limitiraju investiciju na 1.250.000,00 eura. Investicije jedinica lokalnih samouprava su u desecima milijuna kuna.

Nakon što su prisutni predstavnici jedinica lokalnih samouprava iznijeli svoje probleme, gdn. Ante Josip Šikić (Odvodnja d.o.o. Zadar) pozdravio je prije svega ovakav skup i istaknuo kako su ovakvi skupovi dobro došli ne samo na razini županije, već bi se ovako trebali sagledavati problemi i na razini države. Kao bazu gdn. Ante Josip Šikić uzeo je grad Zadar gdje je u principu sustav pročišćavanja otpadnih voda riješen na adekvatan način i Zadar je trenutno jedini grad u Hrvatskoj koji sutra po EU direktivama neće biti penaliziran na račun pročišćavanja otpadnih voda. Gdin. Šikić pozdravio je gđu. Fani Bojanić koja je bila ključni čimbenik u čitavoj toj priči od početka izgradnje kanalizacijskog sustava te joj se ujedno zahvalio na odazivu na Okrugli stol. Gdin. Ante Josip Šikić nadovezao se na spomenutu tematiku okupljanja spomenuvši kako je bivša vlast bila predvidjela donošenje zakonske regulative. Takav zakon, kakav je bio predviđen, nije bio provediv i svi komunalci u Hrvatskoj su se digli protiv toga iz razloga što bi se sutra našli na „koljenima“. Upravo iz tog razloga je taj zakon i stopiran. Trenutno je u pripremi nova zakonska podloga koja bi trebala donijeti način kako bi povezala mala komunalna društva u jednog vodnog korisnika što će biti baza za daljnje postupke.

Gđa. Bojanić pozdravila je prisutne i prije svega zahvalila na pozivu na ovakav skup. Prije svega navodi kako postoji dokumentacija koju je postavila država i pregovori s Europskom unijom koja jedinice lokalne samouprave koje su tematika ovog Okruglog stola svrstavaju u pojam 2000 stanovnika. Direktiva o vodama Europske unije s kojom smo se morali uskladiti prepoznaje taj pojam 2000 stanovnika. Taj pojam je aglomeracija koja se može rješavati sama po sebi, ne predstavlja neku posebnu hitnost i uglavnom nije obaveza da bude posebno riješena okvirnom Direktivom o vodama nego se okvirna Direktiva bavi aglomeracijama preko 2000 stanovnika. Iz tog je razloga u našoj državi na neki način ingerencija podijeljena i kaže se da preko 2000 stanovnika je vodno komunalna problematika, dakle nešto što se tiče vodno komunalnih organizacijskih struktura, primjerice Ministarstvo koje je nadležno (trenutno resor poljoprivrede), dok bi oni ispod 2000 stanovnika trebali pripasti ruralnom razvoju. Prije nego je donesen Plan upravljanja vodnim područjima postojao je Plan provedbe donesen 2010. godine kao rezultat pregovora i temelj za daljnju regulativu u kojem postoji jedna tablica koja je jedina fiksna (potpisana je i obaveza) koja počinje od 2000 do 10 000, pa od 10 000 do 15 000 itd. iz koje je vidljivo da ne spominje one ispod 2000 stanovnika. S druge strane, ta tablica prepoznaje dvije vrste osjetljivosti kao *osjetljivo* i *normalno*. Dva su sliva koja postoje u Hrvatskoj, podunavski (crnomorski) koji je cijeli osjetljiv što je rezultat toga da u trenutku pregovora nije bilo dovoljno argumenata da se ispregovara i nešto drugo. Za razliku od tog sliva, za jadranski sliv

Ovaj projekt financira Europska unija

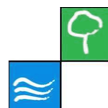
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

postojalo je nešto argumenata točnije elaborat o osjetljivosti Jadranskog mora koji se tad radio kroz projekt Jadran (koji je Jadran podijelio u osjetljivo i normalno more). S tim, a kasnije i Uredbom o klasifikaciji voda, utvrđeno je da je i Karinsko i Novigradsko more, a čak i dio ovog zaljeva (točno se zna od koje do koje točke), osjetljivo more. Pored toga, navedeno je da će u slučajevima do 10 000 stanovnika biti odgovarajući stupanj čišćenja iako ne kaže koji, međutim postoji definicija odgovarajućeg stupnja čišćenja gdje ide bilo koji (i mehanika, i 2. i 3. stupanj) stupanj koji je potreban da se zadrži ili dovede u dobro stanje prijemnika. Sukladno karakteristikama i kemijskim i mikrobiološkim i hidrološkim i hidrografskim odnosno svim karakteristikama koje karakteriziraju akvatorij u kojem se ispuštaju te vode, propisat će se stupanj pročišćavanja. U drugoj tablici koja postoji, a koja nije obvezujuća, pojavljuju se napredniji i odgovarajući stupnjevi pročišćavanja, dakle ne postoje više 1., 2. i 3. stupanj. Projektanti koji su u prošlosti radili na projektu pročišćavanja koje se odnosi na područje Novigradskog mora su prepoznali da je na tom području potreban visok stupanj pročišćavanja. Međutim, navodi gđa. Bojanić, i tada su se već suočavali s nizom financijskih problema budući da financijska sredstva nisu bila dovoljna pa se iz tog razloga išlo korak po korak počevši s mehaničkim pročišćivačem koji će se nadograđivati kada to bude u mogućnosti. Složili su se da treba raditi učestali monitoring kako bi se pratilo što se događa i koji su daljnji koraci. Takvi se sustavi trebaju održavati i konstantno pratiti budući da se ne radi o čistoj vodi već onečišćenoj. Regulativa koja je postojala omogućavala je da se takvi pothvati financiraju ili sufinanciraju djelom od komunalnih poduzeća, a dijelom od Općina. Zakon o komunalnoj djelatnosti isključivo je počivao na jedinicama lokalne samouprave, na način da je unutar jedinice lokalne samouprave mogao postojati komunalni odjel ili pogon. 3. stupnjevi pročišćavanja su takoreći pogoni odnosno tvornice.

Budući da su Karinsko i Novigradsko more zatvorena mora, ideja je da se da se to prijavi kao jedan projekt da se ne cjepka po 2000 ili 1000 stanovnika. U svakom slučaju recipijent će biti i Karinsko i Novigradsko more ili direktno ili indirektno. Da bi izmjerili stupanj onečišćenja mora se uzeti u obzir utjecaj onog drugog kako bi to sve imalo smisla. U svakom slučaju trebalo bi se napraviti jedno konceptijsko rješenje koje bi bilo cjelovito i koje bi obuhvatilo i Karinsko i Novigradsko more pri čemu bi broj stanovnika bio ukupno oko 10 000. Uredba o vodno uslužnim područjima sama po sebi nije dala temelje za provedbu uredbe s obzirom na financijsko stanje i vlasnički odnos budući da o tome nije ništa rečeno.

Gdin. Zoran Šikić nadovezao se na navode gđe. Bojanić sa stajališta profesora sa Sveučilišta u Zadru iznijevši stav kako je to ipak malo kompleksnije nego što se čini i potrebno je to sagledati s više razine. U ovom slučaju trebao bi proizići strateški plan koji će zasigurno ako se financira s razine EU fondova definitivno biti prednost. Gđa. Bojanić složila se da to nije jednostavno i da se na ovom Okruglom stolu neće moći sve riješiti, ali mogu se donijeti neki zaključci kako postojeće stanje riješiti. Projekt bi trebao biti jedna cjelina, jer je jedan akvatorij i jedan prijamnik i trebalo bi ići u tom smjeru. U ovom slučaju uopće ne bi trebalo ići na Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj. To treba ići na EU projekt koji se tiče odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda koje gravitiraju na Novigradskom i Karinskom moru i podvelebitskom kanalu. Gdin. Baričević nadovezuje se s upitom jesu li Hrvatske vode te koje će preuzeti obavezu izrade idejnog rješenja. Gđa. Bojanić odgovara da je tako. Gdin. Kutija postavio je zatim i pitanje da li je potrebno podnijeti nekakve pisane zahtjeve kao inicijativu za pokretanje postupka ili je

Ovaj projekt financira Europska unija

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

dovoljno samo sudjelovanje na ovom Okruglom stolu. Predlaže da gđin. Matić sastavi dopis prema Hrvatskim vodama koji bi onda svi Gradovi i Općine potpisali i da to bude podloga da se krene u inicijativu. Također naglašava važnost Sveučilišta i JU „Natura-Jadere“ u rješavanju ovog problema. Gđa Bojanić odgovara kako bi to bilo svakako dobro.

Gđin. Matić naposljetku navodi kako u sklopu projekta „B.transparent“ postoji plan izrade Plana upravljanja područja Novigradskog i Karinskog mora i Komunikacijska strategija između jedinica lokalne samouprave i civilnog društva. Moguće je organizirati još ovakvih sastanaka u istu svrhu. Gđin. Laštro navodi kako će se kroz izradu predviđenog Plana upravljanja utvrditi i postojeće stanje projektnih faza u pojedinim jedinicama lokalne samouprave. Gđa. Bojanić predlaže da se jedinice lokalne samouprave vezano za ovaj problem jave direktno Hrvatskim vodama.

Gđin. Klapan postavlja pitanje da li da Općine nastave parcijalno se baviti izradom pojedinačnih rješenja misleći prvenstveno na ishođenje dokumentacije na što mu je gđin. Ante Josip Šikić odgovorio da svakako nastave sa svojim aktivnostima jer ako se u budućnosti sve bude sagledavalo cjelovito vrlo lako se napravi revizija tih projekata.

Moderator gđin. Matić preusmjerava raspravu na glavnu temu pozivajući gđina. Šarića da prokomentira akvakulturu i njegovo područje. Na to gđin. Šarić započinje komentare s karakteristikama Novigradskog mora naglasivši da je ono jako malo more od 28,5 km² površine, da Zrmanja donese 2,3 puta više vode nego što cijelo Novigradsko more ima, s tim da i same ekološke karakteristike Novigradskog mora variraju, kao recimo salinitet. Sve to govori koliko je Novigradsko more osjetljivo. Problem je i velika razlika u broju stanovnika u ljetnim i zimskim mjesecima. Uz koliformne bakterije koje mogu biti u moru i u školjkašima, preko školjkaša se prenose i virusi kao npr. hepatitis, a živimo i u vremenu globalnog zatopljenja i zbog cvjetanja mora s čime su povezani neki od najtežih bioloških toksina. U Novigradskom se moru međutim još uvijek nisu javili problemi s biološkim toksinima, dok su se u nekim dijelovima sjevernog Jadrana takvi problemi pojavljivali. Naglim razvojem turizma situacija je već jako dramatična pa se ti problemi moraju što prije riješiti. Gđin. Šarić nadalje navodi kako izgradnja i održavanje takvih sustava pročišćavanja nisu najveći problem već amortizacija koja Odvodnju jako smeta jer je ta ista amortizacija jako skupa i jako opterećujuća zbog toga što kad se na kraju godine prikaže gubitak zbog amortizacije, to narod ne zanima.

Panelisti zaključuju da kad se napravi cjelovito rješenje bit će područja koja nisu isplativa da se sakupljaju kolektorima jer su previše raštrkana, ali to ne znači da oni nisu i neće biti obuhvaćeni kontroliranom odvodnjom. Svi panelisti se zalažu za cjelovito rješenje problema odvodnje na području Novigradskog i Karinskog mora.

Voditeljica projekta, Taida Garibović zaključuje Okrugli stol pozdravivši sve prisutne zahvalivši im se na odazivu i objavom o izradi zapisnika koji će biti poslan svim prisutnima.

„Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Udruge „Eko-Zadar“ i ni na koji način se ne može smatrati da odražava gledišta Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.“

